

ВЕРТАЮТЬСЯ ДОБРІ ЧАСИ, КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ

ТАМПА (Флорида). — При відкритті конвенції Американської Федерації Праці відчитано присланий президентом Рузвелтом привіт, у якому президент висказує жаль, що не може бути присутнім на нарадах. А заравом, вітаючи представників робітництва, подає, що добробут вертається, а з ним вертається і надія на кращі й щасливіші часи. Президент ще додає, що зорганізоване робітництво, коли радитиме над робітничими справами, певно матиме на увазі добро загалу, себто добро цього краю.

ЗІЗД КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ В ДІТРОЙТ

ДІТРОЙТ. — З телеграми до „Свободи”: П'ятий окружний зізд Української Католицької Ліги Молоді, який відбувся в днях 14 і 15 листопада, випав успішно. На зізд прибули понад 250 делегатів зі стеїту Мішіген і інших стеїтів та з Канади. Народи вели панна Ева Піддубчишин, а на бенкеті тостмайстром був о. Куал. Між численними бесідами були теж визначні американці.

НЕ ДОЗВОЛИТЬ РОЗБИВАТИ РОБІТНИЧІ РЯДИ.

ТАМПА. — Вільям Грін, президент Американської Федерації Праці, натаврував гострими словами змагання розбивати організацію. Що правда, він не вимовив імені Джана Л. Луїса, президента майнерської юнії, але всі знали, що Грін мав на думці Луїса, коли говорив про непогамовані амбіції, що розбивають робітничі ряди. Грін підкреслює, що головна робітнича сила полягає в об'єднанню, солідарності і кооперації. А хто вносить між робітників ненависть, незгоду, їд і їх тим чином розділює, той ударає в саме серце організації. І горе таким розбивачам робітничих рядів, говорив Грін.

ЗА ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ МОРЯКІВ.

ВАШІНГТОН. — Вісім мейорів тих міст, що обхоплюють край корабельної промисловості, проголосили отверте письмо, як до корабельних підприємців так і до робітників, щоб піддалися рішенню полюбовного суду, назначеного президентом держави. А поки западає рішення, щоб страйк перервати і не спиняти корабельного руху.

ВЗИВАЮТЬ БІЗНЕС ДО СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ.

НЬО ЙОРК. — Стюарт Крокер, голова комітету, що збирає фонди на піддержання шпиталів, заявив 1,500 учасникам кампанії, що досі удержувано шпиталі головню з жертв приватних громадян. А тепер треба наклонити і бізнесменів, щоб теж причинилися до переведення в життя „кращої соціальної програми”.

ПРЕЗИДЕНТ ВИБИРАЄТЬСЯ НА МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвелт візьме участь в Американській Мировій Конференції, яка зачне свої наради 1 грудня 1936 р. в Буенос Айресі. Супроти цього не буде його в Вашингтоні до половини грудня.

ПРОМИСЛ І ПРАЦЯ ДЛЯ РОБІТНИКІВ

ВАШІНГТОН. — Уряд відбуде численні конференції з представниками приватного бізнесу, а це в тій цілі, щоб наклонити приватних підприємців дати впродовж наступного року працю чотиром мільонам безробітних.

КОРИСТИ З МАЛИХ КАЛЕДЖІВ.

НЬО ЙОРК. — Вільям Вільд, президент відомої „Велс Каледж”, твердить, що малі каледжі дають краще виховання ніж великі наукові заведення. В малих каледжах знається кожного студента особисто. Тут каледж пристосовується до студента, і в той спосіб студент набирає кращої загальної освіти. Він навчиться правильно читати і тому читатиме залюбки книжки і по скінченню науки.

ЗА КРАЩЕ ЖИТТЯ.

ВАШІНГТОН. — Ньюйорський мейор Ля Гвардія каже, що треба буде змінити конституцію, якщо аж в такий спосіб буде можна вдержати ті соціальні зміни, які вже переведено, чи які треба буде завести. Таке поступовання є саме „американське”, каже Ля Гвардія.

ПРОТИ „ФЕЙКЕРСЬКИХ” ВИПРОДАЖІВ.

НЬО ЙОРК. — Зачато з уряду доходження проти тих торговців, що до ошукують публіку оголошеннями, що, „випродують, бо залишають бізнес”. Виявилось, що ті „дешеві” товари, що їх у такий спосіб випродують, є далеко дорожчі й гірші від тих, що їх чесні купці продають у склепах без таких оголошень. Почато потягати до відповідальності і тих купців, що на виставових вікнах рекламують як „шовкові” такі товари, які є зі штучного шовку.

ДОБРЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ВІЛЬНУ СВОБОДУ.

Президент Филиппинських островів, Квезон, заявив у пам'яті другої річниці Филиппинської державності, що бажаючим Филиппинського народу є поділитися долею працюючої класи і задоволити пересічну людину. Минуло уже той час, казав президент, коли можна було не звертати уваги на тих, що орють чи працюють по фабриках.

ПОЛІЦІЯ ЗАСТРИЛА ЧОЛОВІКА.

В селі Пристані, пов. Жовква, два стеїжні поліцейські з Бутин надібали вечором чоловіка, що мав під курткою в'язаний кіс. На вид поліції він почав утікати. Зі сторони поліції впали його стріли, що поклали його до трупи. Показалося, що вбитим був 23-літній Михайло Ковальський, якого поліція глядала за вбивство. Крім кіса знайшли при ньому револьвер з набоями.

ЗАПАШНІ ФІЛЬМИ.

В Лондоні відкрито виставу міжнародних винаходів. Між різними цікавими експонатами, справним чудом часової техніки, загальну увагу звертає нова апаратура звукової фільми. Після фільми звукової і пласичинної приходить тепер запашна фільма. Винахідник нової апаратури заявляє, що його машина може синхронізувати пахощі всякого роду і всякої сили з образами, що показуються на екрані. Коли напр. на фільмовій сцені в'яляють китицю роз, то публіка, зібрана в кіні, може завдяки цій новочасній машині розкошуватися сильними рожами пахощами. З дамського будуару на екрані будуть в'ятися на публіку пахощі вибагливих перфумів і т. п.

ПЛЯМИ НА СОНЦІ.

Астрономічні обсерваторії обчислюють, що число сонячних плям від 1-го січня 1935-го року до весни цього року зросло з 10 до 80.

НА СМЕРТЬ ЗА НАМАТАНЕ ВБИВСТВО СВИДКА.

„Апеляційний суд у Вільні розглядав справу Сергія Приницького, який підчас комуністичного процесу звинувачено тяжко на судовій саї з револьверу свідка обвинувачення, Якова Стрілчука. Приницький підчас погоні ранив тяжко в черво. По вилученню в червні ц. р. Приницький станув перед окружним судом. Суд засудив його за приналежність до КПВУ на 15 літ в'язниці, а за намотане вбивство на кару смерті. По розправі апеляційний суд видав присуд, що ним затвердив присуд окружного суду в цілій основі.

ЗАБОРОНА УКРАЇНСЬКОГО КІОСКУ.

Є. Радивилів у Здобунові зголосив просьбу до повітового староства у Здобунові про дозвіл відкрити кіоск для продажу газет. Староство відмовило дозволу, а воевідський уряд у Луцьку що відмову затвердив.

ВІЙНА В ЕТІОПІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Хоч Мусоліні пролонгов епітоті вже пів року тому підійняв Етіопію, проте там війна ще не закінчена. Четвертина цілої етіопської території ще дається знаходиться в руках незалежного етіопського уряду. Цей уряд має біля 55,000 добре озброєних воїнів, які зводять з італійської армією завзяті бої.

НАРОДНІ УНІВЕРСИТЕТИ НА КРЕМ'ЯНЕЧИНІ.

Крем'янецький айшей ворганизував Народні Університети в сс. Михайлівці й Ружині. Навчальні курси будуть приймати тільки мушкун у віці від 18 років. Курси триватимуть від 3 листопада ц. р. до 1-го березня 1937 р. Між іншими предметами мають викладати на цих курсах також історію України та українську літературу. Інша річ, хто і як буде викладати ці предмети.

КОЛЕКТОРАМ ЛЬОТЕРІ НЕ ВІЛЬНО СПІВПРАЦЮВАТИ З ВОРОЖИМИ.

Дирекція державної льотерії в Польщі видала об'явку до колекторів, яким забороняє їм співпрацювати з графольгами, ворожбитами, „підлітими магами” і т. п. Якби ствердили таку співпрацю, відберуть концесію на колектуру.

МИШІ НА ПОДІЛІ.

В шістьох подільських повітах тернопільського воєводства появилася язва лісових мишей, що спричинюють велику шкоду. З цього приводу воєвідські власті зарядили, щоб примусово знищити мишів.

СМЕРТЬ У СУДІ.

В Луцьку помер наго в саї судових розправ бувший головний рабін Мойсей Гліклік, закаржений в цивільній справі. Був визначним суспільним діячем і заслужився для польської лєтунської ліги.

КІСТЯК МАМУТА.

В Глівіцах на Опільському Шлеску при копанню фундаментів під будову дому робітників викопали кістяк якогось звір'я. Завідавач на місце комісії ствердив, що це кістяк мамута.

СИСТЕМА ПАРИЛЕВИЧЕВОЇ

Свідство в справі Ванди Парилевичевої, жінки бувшого президента кравківської апеляції й сестри бувшого міністра Перачького, за обману добігає до кінця. Виявляється, що Парилевичева користувалася „системою” при своїх обманних інтервенціях в ріжних справах у ріжних властях, писала вона постійно однаково зредігований лист, що починався від слів про те, що вона вважала перший раз у житті інтервенцію, дальше покликувалася на нещасну матір, яка зверталася до неї з проханням помічі, а вкінці просила, щоб припадков про інтервенцію не довідався її муж. Грошей від осіб, які зверталися до неї по інтервенцію, ніколи не вимагала просто, тільки звичайно позичала їх у них, не маючи наміру їх віддати.

БУДОВА ЧЕСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В УЖГОРОДІ.

Недавно звернулися батьки українських дітей в Ужгороді до міністерства освіти з проханням дати допомогу на будову народної школи в Ужгороді. Міністерство відмовило, кажучи, що бюджет уже вичерпаний і воно зможе дати підмогу на ту ціль щойно за 3-4 роки. Однак на чеську гімназію в Ужгороді гроші знайшлися, і то аж кілька мільонів ч. к. Згідно з проектом будова гімназії буде коштувати 7 мільонів чеських корон. Спеціалісти кажуть, що на будову треба буде видати до 10 мільонів корон. Нову гімназію побудують у тій ділянці Ужгороду, де вже чеки, які там поселились по війні, мають репрезентативну школу ім. Т. Масарика.

ПРИВІТАННЯ З ЛЬВОМ.

„Не дражніть нас!” — просили зв'язати окремими картками, написаними на своїх клітках у зв'язці цирку „Корона”, що розвив свої шатра на майдані в Бережанах. Але листар Добжанський, що прийшов оглянути зв'язиць, не послушав цього їхнього прохання, як теж і перестороги знайомих, пішов на бар'єру й, простягнувши руку до л'ява, бажав привітатися з ним, приговорюючи: „Дай лапс”. Лев або не зрозумів його мови, або щирої інтенції, бо хапнув його за руку, притягнув до решітки, а другий лєв так щиро мазнув його по лицю, що мало не вицарапав очей. Лєдві вдалося службі й людям вирватися відважного лєстара з обіймів несправдливих лєвів. Тепер листар жаліє свого почину в лічниці.

МАТИ ВБИЛА СІНА, БО ДУМАЛА, ЩО НЕ БУДЕ ЩАСЛИВИЙ.

У Варшаві розглядають справу 39-літньої Францішки Бобкової, жінки бувшого сержанта, за вбивство 12-літнього сина. Бобкова була нещаслива в подружжю. Вона вмовила в себе, що може вмерти на серце, а тоді її 12-літній синюк, якого вона дуже любила, не був би щасливий; він залишився би без опіки, бо батько про нього не знав би. Бобкова зайшла з сином до готелю, наймала там кімнату й убила сина, підіраючи йому горло бритвою підчас сну. По вбивстві Бобкова виїхала з готелю й закланала на місце вбивства постерункового. Підчас слідства психіатри ствердили, що Бобкова не є умовно хвора, тільки підчас вбивства її змога кермувати своєю поведінкою була в значній мірі обмежена. Тепер у суді підчас розправи при зізнаннях Бобкова раз у раз мліє.

ЗГІНУВ, ІДУЧИ НА ДАХУ ВАГОНУ.

На даху особового поїзду з Берестя до Варшави їхав 21-літній А. Невярович, шеще, мешканець Кобриня. Коли поїзд переїздив під мостом на Бузі, Невярович ударив головою об міст і впав на в'язаний поїзд. Його знайшли там аж у Тересполі. Удар об міст був такий сильний, що Невярович помер.

ЖОРСТОКИЙ ПРИСУД У ПРОЦЕСІ 19

БЕРЕЖАНИ. — Перед присяжним судом у Бережанах закінчився по трьох тижнях політичний процес проти 19 селян з бережанського повіту за приналежність до ОУН. Івана Любомирського й Андрія Заседка засуджено на кару смерті, яку замінено на досмертну тюрму; Теодора Тутку на кару 15 літ тюрми, Матвія Тутка і Петра Тутка на 12 літ тюрми, Юмеяна Орната на п'ять літ, Івана Тутку і Володимира Тутку по три роки, Ярослава Тутку на два роки, Михайла Бубліського й Осипа Довгого на півтора року, Гринька Білоуса на пів року. Звільнені: Степан Могилевич, Василь Заремба, Микола Тутка, Віктор Заседко, Гринько Орнат, Михайло Сенюк, Степан Демчишин.

ОДИН ПРОЦЕС ЗАКІНЧИВСЯ, ВЖЕ Є НОВИЙ.

БЕРЕЖАНИ. — В бережанському окружному суді розпочався новий великий політичний процес проти тринадцятих українських селян із сіл Підгороддя, Залиця і Потока, рогатинського повіту, що відповідатимуть за події, які сталися 1-го червня ц. р. в Залицію, у зв'язку з панахидою за полягалих. Обвинувачені: Іван Куляк, Василь Сенах, Андрій Кушала, Василь Ворона, Варвара Терепенко, Степан Стодольський, Михайло Наконечний, Яким Дзюбятій, Зиновій Гридай, Микола Галуза, Катерина Матульська, Микола Коритко і Михайло Конопада. Всі обвинувачені перебувають у тюрмі в Бережанах. Боронять їх д-р Володимир Бемко і д-р Михайло Західний.

НІМЕЦЬКИЙ ПРОТЕСТ У МОСКВІ.

МОСКВА. — Німецький посол у Москві вніс на руки московського уряду гострий протест проти арештування 23 німців, у тому дві жінки. Посол говорив, що для їх арешту не було достаточних причин, супроти цього жадав, щоб арештованих винистили, погрожуючи „поважними наслідками”. Покищо советські власті зігнорували цей протест і заперяють, що арештовані вели в користь Німеччини шпигунство. Їм грозить кара смерті.

НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКИЙ СОЮЗ.

ШАНГГАЙ. — Американський журналіст Петерсон, що прибув до Шанггаю з Токія, заперив, що між Німеччиною і Японією заключено тісний договір, який має за завдання спільно поборювати Совети. Цей договір одобрений уже Гітлером, а в найближчому часі він буде представлений також японському парламенту для одобрення.

ДИМІТРОВ У НЕЛАСЦІ СОВЕТІВ.

ПАРИЖ. — Французький часопис „Матен” доносить, що в Москві арештували двох найближчих співробітників Димітрова: Гуга Еберлейна й Виллі Минценберга. Мають також арештувати третього, бувшого німецького комуністичного посла, Вільгельма Піка. Димітров, якого судили пару літ тому в Німеччині за підпал райхстагу, приїхав був по процесі до Москви, де прийняв його з парадом і поставили на чолі III. Інтернаціоналу. Та Димітров видно забув, що III. Інтернаціонал служить у першій мірі Москві й через те тепер попав у неласку советської влади. Вона арештує тепер його найближчих співробітників, а невагом, як передбачає „Матен”, усуне самого Димітрова та заступить його Белего Кунома, що тепер бере активну участь в еспанській горожанській війні.

ДЖЕЙМС ФАРЛІ В ІРЛАНДІ.

ЛОНДОН. — Джеймс Фарлі, голова національного комітету Демократичної Партії, який успішно перевів останні президентські вибори в користь президента Рузвелта, поїхав тепер на короткі вакації до Ірландії, краю своїх батьків. Тамешні журналісти ставили йому цілу низку питань. Запитаний, чи американська виборча кампанія не протягається часом задовго, відповів, що ні, що „хлопці люблять довгу кампанію і це є американська національна пристрасть”. Про „Добло Пі Ей” Фарлі сказав, що її знесуть, а підмогу безробітним передадуть місцевим чинникам.

ФРАНЦУЗЬКІ ВПЛИВИ МАЛІЮТЬ.

ПАРИЖ. — Спроба французької заграничної політики, щоб притягнути якнайбільше чужих держав до протесту проти німецького уневажнення вільної річної плавби по німецьких ріках, яке то право було загарантоване версайським договором, показала не вдаюся. Крім Чехословаччини і Югославії ніхто до протесту не прилучився. Англійський міністер Іден справді сказав на адресу Німеччини кілька гірких слів у парламенті, але формально не запротестував.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 61-33 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1917.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СКОРИСТАЛИ, А ЧИ ВІДПЛАТИЛИ?

Хочемо спитати: Хто це досі скористав матеріальною на приналежності до У. Н. Союзу? І думаємо, що на таке питання не так тяжко відповісти. Вистарчить, наприклад, узяти під увагу перший відділ У. Н. Союзу з Шамокін і порахувати. Це й зроблено. І то не тільки з тим першим відділом, але з усіма відділами, а зібраний таким способом матеріал буде опублікований у Пропам'ятній Книзі У. Н. Союзу. Але вертаймося до прикладу: Отже в тім першій відділі померли за час його існування 160 членів, а спадкоємцям по тих померлих членах виплатив У. Н. Союз титулом посмертних записок \$132,311.46. На ту суму члени, що померли, зложили в Союзі тільки \$20,920.95. Подібне, тільки в меншій мірі, викаже нам статистика і по інших відділах У. Н. Союзу.

З вище згаданого виходить, що маємо в Америці багато, дуже багато українських родин, які скористали з У. Н. Союзу, і то добре скористали, — в грошах. Бо про інші користи вже й не згадуємо. А тепер запитаймося, як ті родини по забезпеченні у Союзі членах відплатились тій організації, що їм стільки добра зробила. Адже ті, що скористали, мусять мати на увазі, що тут не сталося ніяке чудо, бо хтось інший мусів виплатити їм гроші зібрати чи зложити. Отже одну частину зібрано доброю фінансовою господаркою, а другу зложили ті робітники, що осталися при житті і є в Союзі. І чи вже те останнє, себто те, що робітник складав на робітника, не повинно спонукати тих, що скористали з У. Н. Союзу, щоб принаймні самі вони стали членами цієї організації, щоб до неї своїх дітей вписали. та допомагали У. Н. Союзові діставати щораз нових членів?

Правда, маємо поважне число таких, що це розуміють, що почувуються до вдячності супроти організації й тих братів і сестер, що вкладають до неї свій гріш. Але, як знаємо з практики, маємо багато таких, що вміють використати організацію і, забравши гроші, навіть не дають про ту ідею, яка була дорога тому покійникові чи тій покійниці, що були забезпечені в У. Н. Союзі. І ось на цю справу треба нам усім звертати увагу. Треба застановитися над нею і в тім часі, коли ведемо кампанію за нових членів. А при тім звернем іще увагу й на тих, що одержували від У. Н. Союзу ріжні допомоги, стипендії тощо. Бож і ті обов'язані морально до якоїсь вдячності супроти У. Н. Союзу. Вони теж повинні показати ту вдячність не так словами подяки на куснику паперу, як ділами, приєднуючи нових членів до організації.

Вдячність, про яку тут говоримо, є громадянською чеснотою. Вона входить в обсяг загальнонародної праці. Бо не якісь одиниці дякуємо, а розбудовуємо своєю активною вдячністю народну гуманитарну інституцію. Нашу рідну і робітничу.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина "ВОЛИНЬ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(56)

— Можеб ви, тату, до лікаря. Га, — каже Володько. Матвій відповідає не відразу. По хвильці поворушив устами і повернув голову.

— Ніколи, бач, не ходив з такими хворобами до лікаря, не піду й тепер.

Змагатися з ним зайво. Ще й тепер слово його — як сказав, то сказав. Тільки в найтяжчих випадках звертався він до лікаря. Решта — сама природа лікар. Але тепер він подібний на дуба, бо стоїть на найвищому місці. Життєві буревії і громовиці не жалували його. Та все таки дні його нещасливі, бо чуже він у собі силу небуденну.

Ввечорі остання нарада, що буде з Володьком. Перший заговорив, лежачи, Матвій. — Ось тут лежу і думаю, каже він. Ти, Володько, підеш завтра до Дерманя. Інакше не виходить. Мати доведе тебе до Москалівки і вернеться. У ліс іхати бабі тепер небезпечно. Нападуть гультаїки, скинуть її з воза і заберуть коні. Там он коло рова за Васівцями вбили так цього літа чоловіка. А я ось трохи полежу і встану. Не бійся, встану...

Так і має бути. Володько

виходить ще на двір. Має дещо попоряти, приготувати на завтра воза. Хвильку став і постояв у темноті. Ніч. Зорі. Навкруги тиша. А може йому відмовитися від школи. Для Володька це велика жертва, алеж батько... Може він життєвими своїм жертвує. "Встану..." А що, як ні. Бог його знає, що їм догарає. В бою болить, у спінні болить. Ні звести, ні зісти.

Прийшов до хати. — А може й тату, поки він встане, того... Може от поорю трохи, а тоді вже...

— Раз тобі сказав і досить! — твердо промовив Матвій. Тепер він ще впевніший, ніж коли інді.

Володько більше не перече. Настя вже й торбину для нього приготувала. — Ось пара білизни, каже вона. Друга пара на тобі... Поки встане. Істи ось на дорогу маеш, а там щось так дадуть. Приїдемо, віддамо.

До того Володько додав: кілька малих зшитків, теж з цінними для нього паперами, шкільне свідцтво і "Кобзар". Одягу має досить. Перешитий з австрійської "шине-лі" плащ, офіцерський мун-

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІ ЛІТА

(Комунікат, виданий "Social Security Board" у Вашингтоні).

Важно, щоб кожний американський робітник та робітниця, горожанин і чужинець, знали про користи пенсій на старі літа, згідно з приписами Закону про Суспільне Забезпечення, бо почавши від 24 листопаду кожний робітник у фабриці, бюрі, крамниці, заводі, копальні або млині дістане аплікацію konta суспільного забезпечення, котру обов'язаний виповнити та звернути до 5 грудня, щоб дати урядові змогу зробити відповідні обчислення в цілі виплат робітникам пенсій на старі літа, до котрих будуть управлені.

Подробиці про висилку аплікацій робітникам та способи звороту тих же урядові будуть друковані на сторінках "Свободи" в найближчій будучині. А тепер Заряд Суспільного Забезпечення подає короткі вивчення про значіння цього забезпечення для американських робітників.

Отже маємо вже у Злучених Державах закон, за котрим яких 26 мільонів робучих людей дістануть певну допомогу на прожиток в часі старості та залишення праці. Цей закон, котрий теж передбачає інші користи, ухвалив конгрес останнього року та назвав його "Законом Суспільного Забезпечення".

На підставі цього закону уряд Злучених Держав буде висилати чеки кожного місяця непрацюючим людям, чоловікам та жінкам, котрі скінчили 65 років свого життя та відповідають звичайним вимогам цього закону. Цей закон не робить різниці між горожанами і чужинцями.

Яке це має значіння для вас.

Це значить, хто працює у певній фабриці, варстаті, копальні, млині, крамниці, бюрі або в якій іншій підприємстві чи промислі, буде управлений до користей, які дістане пізніше. Хто скінчить 65 або більше років життя та перестане працювати, той дістане кожного місяця чек від уряду до кінця свого життя, хоч працював принагідно один а-

бо більше днів в кожнім з будь котрих п'ять років після 1936 року та заробив за той час загально дві тисячі доларів або більше.

Чеки будуть приходити як належність. Скільки посідаєного маєтку чи доходів не буде становити різниці для одержування чеків. Вони, є, як записано у приписах Закону Суспільного Забезпечення, "беніфетарі старих літ". Хто остане на роботі по скінченні 65 років життя, той так довго не буде діставати чеків, поки не перестане працювати.

На які суми будуть чеки написані.

Скільки хто дістане по скінченні 65 років життя, буде залежати виключно від того, скільки хто заробляв до своєї промислової чи заводової праці між 1. січня 1937 року і 65 річницею його уродин. Чоловік або жінка, що дістають добру зарплату та мають постійну працю впродовж більшої своєї життя, можуть діставати навіть \$85 місячно по 65-тих році життя. Найменша плата для тих, що всеціло підпорядковуються вимогам закону, буде вносити \$10 місячно.

Хто тепер у молодім віці.

Наприклад, хто тепер іше досить молодий та зможе працювати тридцять років, заробляючи по \$25 тижнево, або \$1,300 річно, то його чек, по скінченні 65 років життя буде вносити по \$45 місячно до смерті. Коли буде заробляти по \$50 тижнево, або \$2,600 річно, то дістане по \$63.75 місячно до кінця життя, після скінчення 65 року.

Хто тепер середнього віку.

Наприклад, кому тепер 55 років життя і остаеться ще десять років працювати до скінчення 65 року, заробляючи пересічно тільки по \$15 тижнево, той, коли перестане працювати з укінченням 65 років життя, буде діставати місячно по \$19 ціле життя, а коли буде заробляти по \$25 тижнево тих десять років,

то буде діставати по більш як \$23 місячно від уряду, як довго буде жити після 65 річниця його уродин.

Хто помер перед 65 роком життя.

Хто помер перед часом одержання місячних чеків, того родина дістане виплату готівкою в сумі три і пів відсотка з його заробітків після 1936 року. Наприклад, хто помер на 64 році життя, а коли заробляв по \$25 тижнево десять років до того часу, його родина дістане \$455. З другої сторони, хто не працював постійно для одержування правильних місячних чеків з укінченням 65 року життя, той дістане одноразову виплату. В таких випадках квота буде вносити три і пів цента з кожного долара, запроцьованого після 1936 року.

Податки.

Цей самий закон про пенсії на старі літа для кожного робітника рівночасно накладає нові податки, платні урядові Злучених Держав. Ці податки збирає Внутрішній Податковий Бюро при Департаменті Скарбу Злучених Держав, та по всякій відносині інформації треба писати на адресу бюра.

Закон теж оснував "Резервовий Фонд Старих Літ" при скарбі Злучених Держав, а конгрес є уповноважений вкладати на те резервне conto кожного року достаточну грошей, щоб вистарчало на місячні виплати всіх робітників, котрим скінчиться 65 років життя.

Хто платить податки.

Податки, про котрі згадує закон, будуть платити робітники і підприємці. Впродовж наступних трьох років робітник буде платити від 15 до якій 30 центів або більше на тиждень, відповідно до свого заробітку. Іншими словами, наступні три роки, починаючи від 1. січня 1937 року, робітник буде платити одного цента від кожного заробленого долара, а в цім самім часі підприємець буде теж платити по центові від кожного виплаченого долара робітнику до \$3,000 річно. Двадцять шість мільонів робітників та їх підприємці будуть теж так платити.

По перших трьох роках,

себто від 1940 р., робітник та підприємець будуть платити по півтора цента з кожного долара до \$3,000 річно. Це буде податок три роки, а по тім від 1943 року, підприємець і робітник будуть платити по два центи від долара знову три роки. Описав по півтретя цента теж дальші три роки, а на останку по три центи до суми \$3,000 річно. Це буде найвища скаля податків.

Податкова сторона підприємця.

Уряд буде стягати оба податки від підприємця, а податок робітника буде відтягнутий з заробітної заплати. Уряд буде стягати з підприємця таку саму суму, яку він буде платити за робітників.

Те саме буде продовжуватись, як робітник піде на роботу до іншого підприємця до фабрики, варстату, копальні,

млина, бюра, крамниці або якого іншого промислу. (Робітники-хлібороби, домашня та урядова служба і деякі іншого роду праці не підлягають оподаткуванню).

Резервне conto старого віку.

Тимчасом резервовий фонд старого віку у скарбі Злучених Держав буде опроцентовуватись, а уряд гарантує додавати не менше як три відсотки. Значить, до кожного долара буде додано три центи кожного року.

Кожний підприємець, що має свої плани пенсій на старість для своїх робітників, буде залишений в спокою. Але плани підприємця мусить сходиться з планами уряду. Те, що робітник дістане за планами уряду, завсіди буде більше від податків, як теж від такої самої суми, відкладеної самим робітником кожного тижня денебудь інде.

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ КАТАЛЬОНІ

Еспанські події сколихали цілим світом і заставили його серйозно застановитись над ними. Політичні круги підходять до тих подій з політичного боку, церковні з релігійного, виховні з філософського. Всі вони стараються з цих крівавих подій витягнути якусь науку і приклад, коли вже не цього, "як треба поступати", то бодай приклад, "як не треба поступати", та чого треба вистерігатись.

Здається, що в цьому еспанському круговороті найтрагічнішим є положення Каталонії. Каталонці є біля два і пів мільона. Вони почувуються окремим народом і віддають прямию до того, щоб відірватися від решти Еспанії та створити свою незалежну державу. Але під центральністичним правлінням еспанських королів вони не мали змоги сповнити свої національні ідеали. Щойно, коли вибухла революція й до влади прийшли ліві струї, Каталонія відірвалася.

Та в цьому якраз міститься трагедія Каталонії. Бо свої націоналістичні змагання вона може осягати тільки тоді, як довго в Мадриді панує лівий еспанський уряд, як довго той уряд паралізує еспанський націоналізм та держить решту Еспанії в політичній немочі. З хвилею, як Еспанією заволодіють еспанські революціонери, овіяні новим еспанським націоналізмом, для Каталонії, як окремої політичної одиниці, готовий прийти кінець. Еспанські революціонери не признають поділу Еспанії на окремі републики і їх прямиюванням є знову завести в Мадриді центральністичний, однопартійний уряд, що охоплював би всі території давньої Еспанії.

В обличчя цієї небезпеки каталонці борються тепер по героїйськи з революціонерами й обороняють лівий еспанський уряд. Фактично ціла боротьба з революціонерами спала тепер на плечі каталонців. Раз-по-раз вони шлють нові полки на фронт, щоб захистити лівий еспанський уряд, зберегти на еспанських територіях децентралізацію політичних сил, коротко, щоб зберегти немч. еспанського народу. Бо тільки серед тих немочі є можливість здійснення бажань каталонського народу.

Правда, що в Каталонії теж лівий уряд. Правда теж, що утворенні цього уряду немалу ролу відіграли більшовицькі емісари, всякі Овсенки, Розенберги, Белі Куні й ін. Проте є правдою, що свою енергію й завзяття у боротьбі з революціонерами каталонці черпають не так із соціальних обіцянок, як з національного відродження, з прагнення жити своїм свободним національним життям і плекати свої пи-

томі національні цінності. Ось де є джерело каталонського завзяття! В той час, як подавляюча більшість еспанського народу клониться на бік ген. Франка, відродителя еспанського національного духа, Каталонія шле на фронт полки за полками, щоб урятувати червоне правління.

Та не треба виключати, що еспанські революціонери остаточно оцінять героїзм каталонців і, зрікшись ідеї об'єднання старої Еспанії, дозволять цьому малому, але хороброму народові жити своїм національним життям. Може ген. Франко зробить так, як задумує зробити провідник бельгійських фашистів, Дегрель, який обіцяє фламандцям автономію, хоч нині цієї автономії вони від демократичного бельгійського уряду без успіху добиваються. Якби ген. Франко так поступив, то тим учинком він зискав би багато симпатій за границею та вибив би з рук багато аргументів усиким інтернаціоналістичним елементам, які нібито в ім'я великих ідей поборюють націоналізм, а фактично поборюють його тому, що стараються промостити шлях для більшовицької прокази в Європі. Ген. Франко, який пірвався до боротьби за оборону еспанської національної справи, повинен зрозуміти, що каталонці їхні національні святощі теж дорогі. Чоловік, що знає вагу честі, повинен пошанувати і честь другого. Те саме є і з ідеєю.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ІЛЕРІФІЛД, Н. Дж. Тов. ім. Ів. Франка, від 372, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись п'ятницю, 20. листопада, в годині 7-й вечір, в домі де значилися. Просимо членів прийти на час. Пригадуємо догучим членам, щоб ринували свої застереження, або будуть суспендовані. — Ю. Голішній, пр.; М. Дубас, кас.; В. Реновський, секр.

АСТОРІЯ, Л. А. Бр. св. О. Ніколаєв, від 5, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів і членів, що місячні збори відбулись в п'ятницю, 20. листопада, в годині 7:30 вечір, в галі Укр. Дем. Клубу, 24-11 Стейнвейл ул. На ці збори повинні усі прийти. Пригадується тим членам, котрі догучуть з вкладками, щоб старались в тім місяці хоч в частині своїх застережень, котрі догучили стати членами Братства У. Н. Союзу, прийти на ці збори. Вступільні. Батьки, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, нехай це зроблять на цих зборах. Не прийняти на цих зборах членів чи урядові підлягає карі згідно зі статутом. — І. Сидор, пресд.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ІОНІСТАН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від 230, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що значальні збори відбулись 22. листопада, зарп по Св. Божій, в Укр. Галі, 522 В. Райн Е.в. Обов'язком кожного члена є прийти на збори і заплатити свою належність. Напамінаємо кожного члена, котрий не заплатив своєї місячної вилки, що за кожного члена не буде платити розмету. Напамінаємо догучим членам, щоб сплачували свої догучи, або будуть суспендовані. — Іван Бряч, пресд.

(Дальше буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ

за жовтень 1936 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1.	409.73	176.	278.56	362.	63.25	377.	21.08
2.	233.13	177.	118.73	363.	93.48	378.	16.81
3.	88.00	178.	94.62	364.	338.38	379.	68.40
4.	204.88	179.	210.70	365.	134.32	380.	54.52
5.	43.85	180.	19.29	366.	19.81	381.	40.72
6.	258.91	181.	129.43	367.	306.61	382.	162.39
7.	229.18	182.	162.51	368.	27.85	383.	38.28
8.	160.69	183.	88.96	369.	216.30	384.	493.48
9.	220.25	184.	58.96	370.	224.31	385.	22.00
10.	85.86	185.	12.57	371.	180.75	386.	162.99
11.	141.37	186.	58.65	372.	35.76	387.	45.75
12.	65.95	187.	36.34	373.	99.15	388.	25.70
13.	18.88	188.	14.83	374.	99.15	389.	204.12
14.	17.31	189.	35.36	375.	114.79	390.	74.81
15.	78.02	190.	121.73	376.	28.96	391.	40.06
16.	153.57	191.	123.13	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
17.	10.50	192.	139.42	1.	13.71	230.	3.81
18.	178.54	193.	41.03	2.	7.76	231.	4.52
19.	122.44	194.	53.47	3.	5.71	232.	24.12
20.	35.22	195.	49.42	4.	2.08	233.	2.68
21.	40.65	196.	41.08	5.	1.58	234.	3.08
22.	99.14	197.	60.96	6.	3.17	235.	7.31
23.	128.67	198.	15.65	7.	32.56	236.	26.00
24.	38.49	199.	14.65	8.	11.32	237.	5.38
25.	60.04	200.	39.57	9.	9.71	238.	2.93
26.	106.20	201.	38.18	10.	17.20	239.	1.49
27.	169.38	202.	26.38	11.	31.73	240.	18.25
28.	65.87	203.	59.10	12.	4.98	241.	6.96
29.	146.01	204.	22.72	13.	1.18	242.	2.02
30.	29.12	205.	465.35	14.	65.16	243.	1.15
31.	93.24	206.	77.65	15.	3.80	244.	3.55
32.	44.31	207.	22.58	16.	4.11	245.	4.93
33.	105.15	208.	10.63	17.	1.43	246.	3.37
34.	240.13	209.	60.78	18.	14.74	247.	39.89
35.	153.34	210.	178.44	19.	2.84	248.	3.83
36.	27.08	211.	56.32	20.	4.96	249.	2.87
37.	27.44	212.	320.64	21.	11.86	250.	1.13
38.	155.77	213.	44.94	22.	6.53	251.	3.05
39.	52.35	214.	26.10	23.	4.46	252.	8.31
40.	139.45	215.	38.38	24.	3.61	253.	1.41
41.	256.35	216.	409.55	25.	3.06	254.	1.31
42.	29.91	217.	279.88	26.	2.08	255.	3.33
43.	38.86	218.	127.67	27.	2.35	256.	2.01
44.	37.26	219.	179.64	28.	1.64	257.	4.74
45.	22.50	220.	559.64	29.	13.30	258.	2.28
46.	168.28	221.	277.11	30.	11.55	259.	6.34
47.	51.00	222.	19.47	31.	28.99	260.	7.50
48.	141.96	223.	18.12	32.	9.79	261.	1.75
49.	66.08	224.	43.09	33.	7.96	262.	30.50
50.	35.00	225.	80.75	34.	1.29	263.	2.55
51.	58.02	226.	72.03	35.	4.41	264.	5.24
52.	168.31	227.	208.10	36.	16.22	265.	2.52
53.	139.19	228.	182.35	37.	1.57	266.	14.73
54.	166.44	229.	63.09	38.	8.15	267.	8.88
55.	161.30	230.	26.36	39.	5.46	268.	2.48
56.	35.80	231.	134.05	40.	3.65	269.	3.51
57.	21.00	232.	133.33	41.	3.67	270.	7.4
58.	112.30	233.	169.85	42.	10.51	271.	22.61
59.	274.97	234.	232.20	43.	2.14	272.	1.30
60.	107.21	235.	148.13	44.	15.82	273.	28.93
61.	268.77	236.	285.96	45.	2.74	274.	8.06
62.	119.50	237.	32.20	46.	8.20	275.	19.28
63.	190.39	238.	88.04	47.	14.54		
64.	23.10	239.	131.77	48.			
65.	85.17	240.	77.57	49.			
66.	70.00	241.	22.72	50.			
67.	13.16	242.	104.08				
68.	51.57	243.	61.51				
69.	105.80	244.	253.91				
70.	58.02	245.	63.32				
71.	141.19	246.	43.11				
72.	268.71	247.	209.01				
73.	80.48	248.	88.13				
74.	126.96	249.	106.03				
75.	21.69	250.	71.34				
76.	43.50	251.	47.18				
77.	146.10	252.	37.38				
78.	75.43	253.	196.27				
79.	179.08	254.	46.08				
80.	49.12	255.	12.14				
81.	124.42	256.	63.92				
82.	228.21	257.	31.04				
83.	185.83	258.	102.51				
84.	22.69	259.	93.13				
85.	28.53	260.	89.78				
86.	267.00	261.	39.51				
87.	339.64	262.	206.58				
88.	20.59	263.	46.39				
89.	61.74	264.	152.41				
90.	291.15	265.	183.81				
91.	47.78	266.	92.35				
92.	161.25	267.	336.73				
93.	165.84	268.	150.07				
94.	121.21	269.	74.40				
95.	191.92	270.	181.64				
96.	93.16	271.	77.83				
97.	46.99	272.	221.08				
98.	508.81	273.	128.44				
99.	106.78	274.	68.77				
100.	266.94	275.	23.20				
101.	197.06	276.	35.11				
102.	255.88	277.	219.94				
103.	38.92	278.	31.16				
104.	101.37	279.	491.77				
105.	145.78	280.	34.61				
106.	5.21	281.	185.95				
107.	38.35	282.	263.00				
108.	288.36	283.	26.95				
109.	74.03	284.	131.91				
110.	60.90	285.	49.18				
111.	31.20	286.	144.52				
112.	57.18	287.	149.88				
113.	117.58	288.	66.55				
114.	73.73	289.	53.53				
115.	34.79	290.	62.09				
116.	160.32	291.	39.23				
117.	137.70	292.	114.78				
118.	56.06	293.	48.23				
119.	161.56	294.	14.86				
120.	110.49	295.	62.03				
121.	50.84	296.	13.88				
122.	76.28	297.	25.96				
123.	167.30	298.	87.81				
124.	11.32	299.	132.48				
125.	35.98	300.	60.17				
126.	340.03	301.	116.43				
127.	14.96	302.	80.26				
128.	162.13	303.	54.33				
129.	247.93	304.	69.93				
130.	98.82	305.	166.19				
131.	95.89	306.	92.50				
132.	177.97	307.	143.11				
133.	199.32	308.	46.02				
134.	56.42	309.	24.47				
135.	79.34	310.	105.35				
136.	84.04	311.	4.42				
137.	85.28	312.	110.83				
138.	133.67	313.	43.07				
139.	85.01	314.	85.70				
140.	33.87	315.	110.42				
141.	54.50	316.	205.35				
142.	158.60	317.	48.54				
143.	450.16	318.	296.27				
144.	28.77	319.	23.01				
145.	55.11	320.	282.00				
146.	38.76	321.	107.49				
147.	112.23	322.	19.67				
148.	9.83	323.	76.95				
149.	43.05	324.	103.20				
150.	449.89	325.	128.79				
151.	129.86	326.	69.57				
152.	8.42	327.	112.33				
153.	249.59	328.	49.68				
154.	81.88	329.	87.04				
155.	113.60	330.	22.63				
156.	177.08	331.	17.93				
157.	57.88	332.	64.62				
158.	168.48	333.	57.24				
159.	121.21	334.	69.65				
160.	30.25	335.	95.48				
161.	59.28	336.	14.29				
162.	105.61	337.	361.				
163.	209.82	338.	21,057.35				
164.	49.69	339.					
165.	209.80	340.					
166.	30.28	341.					
167.	41.96	342.					
168.	80.74	343.					
169.	35.67	344.					
170.	148.82	345.					
171.		346.					
172.		347.					
173.		348.					
174.		349.					
175.		350.					

Виплати з фонду адміністраційного:

Нагорода секретарям за третій квартал	5,017.96
Свобода за орг. уряд	3,595.00
Платня головний уряд	683.00
Ювілейна книга	500.00
Кошта засідання виконавчого комітету	341.99
Кошта подорожжя і репрезентації	142.75
Платня помічників	125.00
Лікарі за нових членів	108.50
Переробка фотографій до ювілейної книги	90.10
Залишка шафа на смертні акти	25.00
Почта, телефон, експрес і т.п.	18.64
Аскурація від грабунку	2.69
Офісні прибори	
Направа печатки	

Інвестиції.

Закуплено бондів на суму	29,275.00
Процент на бондах	387.92
Випущено членів на гра-	
моти нових родів	3,798.00
Перевірено моргеджову інве-	
стицію на власну реаль-	
ність	23,203.18
Заплановано на плани перебі-	
рки реальності	125.00
Разом	\$84,103.93

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем вересня	
1936 р. остата	\$238,531.75
Прихід за жовтень	

I. J. Морей де Моран, інженер, полковник.

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ФРАНЦІЇ

Історик Ферраро каже, що головне завдання майбутніх поколінь полягатиме в тому, щоб знайти відповідь на предвічні питання: „Хто має право наказувати й в яких межах він має право це робити? Хто зобов'язаний до послуху і до якого часу він зобов'язаний до нього?“ З фактом влади чоловіка над чоловіком тяжко погоджується сучасна психологія. Тому сучасна державність намагається ослабити й зменшити політичну залежність одної людини від другої. Для того вона послідовно переходить до delicateх засобів психологічного примусу замість фізичного і виховує мистецтво добровільного внутрішнього засвоєння влади; виховує в підвладних почуття розуму і волі громадян, спільників влади. В сучасній державі психологічно нестерпний факт влади одної людини над другою ослаблюється тим, що ця влада належить всім; що її здійснює більшість; що посеред цієї більшості може бути кожний. „Коли, — каже Кельсен, — над нами мусить бути влада, то ми бажимо бути від влади нас самих. Політично незалежний той, хто не підлягає ніякій іншій владі крім особистої волі“. В сучасній державності кожна людина діяла своєю особистою волею через партію, до котрої вона належить або з котрою симпатизує.

Щож таке партія? На це питання надзвичайно тяжко відповісти. Для одних партія це засада політики чи релігії. Для других, це зорганізована політична установа для розвитку й викристалізації принципів політики. Для третіх партія це шлях до такого устрою життя, при якому всі будуть задоволені. Для багатьох партія це об'єднання інтересів, для інших, партія — це об'єднання ідей, засад. Взагалі, всі партії мають нахил стати партією церквою, зі своїми приписами і зі своїми заповідями. В політичному відношенні партійна організація домінує, коли не знищує зовсім незалежність лоялістів кожного окремого члена. Без партії не може бути політики. Кожний, хто висловлює якісь небували погляди політичні, чи виступає з тими чи іншими політичними вимогами, тим самим висуває певну партійну платформу, чи партійну програму. Кожна організація, що бореться з певною політичною метою, тим самим уявляє з себе партію. Ніяке питання не можливо вирішити, наскільки це питання

не буде згодом поставлено, і ніякий нарід не зможе виявити своєї волі, коли перед ним не буде поставлено виразно й категорично питання „ТАК“, чи „НІ?“. Поставити це питання є головною функцією політичних партій, котрі виконують її тим ліпше, чим отвертіше ведуть боротьбу за свою програму і за ту владу, котра має здійснити цю програму. Осуляти, що партії приймають до влади, є абсурдні, бо отверта боротьба за владу є обов'язком тих людей, що висунули політичну програму. Висунути політичну програму, а потім відмовитись від боротьби за владу, — те саме, що відхреститись від відповідальності за здійснення цієї програми.

Франція має надзвичайну кількість політичних партій. Ріжниця в програмах і взаємодіювання між партіями є така складна, що не тільки чужинці, а багато навіть і політично грамотних французів не завжди орієнтуються в них.

Історія французьких політичних партій в коротких словах така:

Французькі політичні партії витворилися за останні п'ятьдесят років. В перших роках III Республіки політична боротьба велася поміж республіканцями та монархістами. Побідивши в році 1879, республіканці поділились: на поміркованих або консервативів та на сторонників скорих і радикальних реформ. Ці дві течії борються і досі поміж собою під різними назвами, що часто змінюються. Помірковані (під проводом Гамбетта, Жюль Фері) хотіли обмежити число реформ і переводити їх по черзі, уникаючи гострих питань. Радикали (Флоке, Клемансо) бажали здійснити Бельвільську програму: перегляд конституції, відділення церкви від держави (ляїзм), виборний суд, прогресивне оподаткування. В 1891—1893 роках консервативні католики творять право-республіканську партію, яка згоджується співпрацювати з поміркованими республіканцями. В 1905 році об'єднуються соціалісти і творять єдину соціалістичну партію (S.F.I.O.).

Перед світовою війною партійне представництво в парламенті Франції було таке:

- 1) Праві, котрі склалися з монархістів і націоналістів;
- 2) Католики, члени Ліберальної Акції (l'Action Libérale);
- 3) Бувши помірковані, що поділились на Республікансько-Демократичний Союз, Ліберальні Республіканці і Демокра-

тичне Об'єднання. Останнє не мало свого представника в парламенті.

4) Радикали різних відтінків: радикали, радикал-соціалісти, республіканські соціалісти.

5) Партія Соціалістів (S.F.I.O.), котру часто називають Партією Об'єднаних Соціалістів.

Крім цього треба зазначити політичні партії, котрі не мали представництва в парламенті:

а) крайні праві, новомонархісти (Action Française — l'Action Française);

б) крайні ліві, синдикалісти, революціонери й анархісти.

Під час світової війни всі партії об'єдналися в „Святий Союз“ (l'Union Sacrée). Після війни творяться „Національний Блок“ (Bloc National), котрий приходить до влади в 1919 році, до влади й оволоджує йому всім лівим партіям. Майже одночасно творяться об'єднання лівих партій в „Лівий Картель“ (Cartel des Gauches), котрий після виборів 1924 р. приходить до влади. Дня 23 липня 1926 року Пуанкаре формує свій кабінет „Національного Об'єднання“ (l'Union Nationale), до якого входять представники всіх партій за винятком крайніх правих і соціалістів. Після того як Пуанкаре перевів стабілізацію франка, вибори 1928 року були нічим іншим, а тільки своєрідним плебісцитом за Пуанкаре. З 607 місць в парламенті 440 дістались „пуанкарістам“. Після виборів 1932 року до влади прийшли радикали і радикал-соціалісти. Після „лютневих днів“ в Парижі, коли в зв'язку з розкриттям шайкаражем Стависького ледви не дійшло до громадянської війни, ліві партії об'єдналися на ґрунті боротьби проти фашизму в „Єдиний Фронт“. Після виборів у травні ц. р. Єдиний Фронт на чолі з Леоном Блюмом прийшов до влади. „Єдиний Фронт“ охоплює собою всі партії лівого напрямку, від партії республіканців, радикалів і радикал-соціалістів (Партія Ерія), до комуністів включно. За винятком часу, коли при владі був національний блок (1919—1924), — найхарактернішою рисою французького політичного життя є сталий рух вліво. Після кожних виборів збільшується число представників соціалістів і комуністів. Наслідком цього ухилу вліво надзвичайно цікаво змінилось положення політичних угруповань у парламенті. Так, наприклад, ліві республіканці займають в парламенті лаву правого центру, але коли всі партії загалом мають нахил вліво, кожна партія зокрема має нахил вправо і то тим більше, чим більше вона на-

ближується до влади. Найякшавшим прикладом можуть послужити всі кризи соціалістичної партії. Номенклатура сучасних французьких партій так само часто викидає непорозуміння у чужинців. Наприклад: чому крайня права парламентська група має назву „Демократична Республіканська Унія“? І чому ліві радикали сидять в парламенті направо від „радикалів“? Пояснення цього треба шукати в історії. Вище згадане праявне угруповання походить від республіканців, котрі боролись проти Наполеона III і серед котрих було багато замаскованих монархістів. Відносно лівих радикалів треба згадати, що під час „Валдського Кабінету“ Вальдек-Руссо, зайнявши був блок лівих, котрий одержав перемогу над радикалами старого типу 1919 року. Цей нахил вліво допрацював до того, що прикметники „республіканський“, „демократичний“, „соціалістичний“, ажикаються сьогодні по відношенню до угруповань найбільш консервативних, майже реакційних.

Ні війни, ні повоєнні події фактично нічого не змінили в їх способі групування в парламенті. Лишень завважимо три найбільше цікаві чинники: 1) значну експансію Соціалістичної Партії, 2) зміцнення правих партій, які перед початком війни мали дуже незначний політичний вплив і 3) появу Комуністичної Партії, що ставиться вороже до буржуазних партій.

Політичні угруповання Франції нині майже аналогічні до передвоєнних, а власне:

- 1) Монархісти, націоналісти, фашисти;
- 2) Консерватори;
- 3) Радикали і радикал-соціалісти;
- 4) Соціалісти;
- 5) Комуністи;
- 6) Анархісти.

Франція не має великих політичних партій з міцною організацією і партійною дисципліною. Лише „Французька Акція“, „Бойові Хрести“, „Соціалістична Партія“ і „Комуністична Партія“, являються партіями в цьому розумінні, решта уявляє з себе щось подібне до угруповання виборчих комітетів, котрі виробляють програми і провадять вибори. Партії мають слабу організацію в краї, не краще вони зорганізовані і в парламенті. Депутати і сенатори зорганізовані в парламентські групи (фракції), але програми цих груп не завжди відповідають партійному переконанню осіб, що до них належать. Навіть не завжди групи, що мають одну і ту саму назву в сенаті і палаті депутатів об'єднуються поміж собою. Бува-

ють випадки, що члени одної партії належать до різних груп. Члени партії „Об'єднання Республіканців Демократів“ поділились поміж чотирма групами в сучасній палаті депутатів і між двома в сенаті.

В парламентських групах, так само як і в партіях, бракує дисципліни. Так, наприклад в 1927 р. під час голосування над воєнним законом про резервістів, радикал Данадіс голосував „проти“, Казальс, голова парламентської групи радикалів, голосував „за“, а радикал Мальві „держався“. В 1926 році Даріак, секретар групи лівих республіканців в палаті депутатів, прийняв портфель міністра в кабінеті Ерія; члени його групи голосували проти нього, не вважаючи на те, що він і надалі залишався в групі. В 1923 році Центральний Комітет Партії Радикалів заборонив членам партії, членам партії радикалів, залишитися далі в кабінеті; всі три відмовились виконати наказ. Правда, в Соціалістичній Партії справа стоїть цілком інакше, бо коли наприклад, Поль Бонкур прийняв портфель міністра, його відразу виключено з партії.

Скільки в Франції є партій? На це питання не можна відповісти дуже стисло, бо цілий час дрібні партії то зникають, то на їх місце творяться нові. Не рахуючи впливових, в політичному житті не партійних організацій*, нині можемо нарахувати у Франції 29 партій. Подаємо їх, починаючи з крайно правих:

- 1) Французька Акція (l'Action Française);
- 2) Патріотична Молодь (Les Jeunes Patriotes);
- 3) Фашисти (Le Faisseau);
- 4) Бойові Хрести (La Croix de Feu);
- 5) Партія Французької Солідарності (Parti de la Solidarité Française);
- 6) Республіканська Федерация Франції (La Fédération Republicaine de France. U. R. D.);
- 7) Партія Націонал Соціалістів (Le Parti Socialiste National);
- 8) Партія Французів (Les Français);
- 9) Партія Народних Демократів (Le Parti Démocrate Populaire);
- 10) Демократично Республіканський Союз (l'Alliance Republicaine Democratique);
- 11) Радикали Уніоністи (Les Radicaux Unionistes);
- 12) Ліга Патріотів (La Ligue des Patriotes);
- 13) Національно Католицька Федерация (La Fédération National Catholique);
- 14) Громадянська Унія (Les Unions Civiques);
- 15) Ліга Націонал Республіканців (La Ligue Republicaine National);
- 16) Республіканський Комітет Торгу, Промислу і Сільськогосподарства (Le Comité Republicain du Commerce, de l'Industrie et de l'Agriculture);
- 17) Відбудова Франції (Le Redressement Française);

* Наприклад Союз Державних Урядовців; Союз Бунтів Військових Учасників Минулої Війни; Союз Учительів, та інші.

- 18) Соціалістична Партія Франції (Об'єднання Жана Жореса) (Le Parti Socialiste de France. Union Jean-Jaurès);
- 19) Партія Соціалістів Республіканців і Радикалів Соціалістів (Le Parti Republicain-Socialiste et Socialiste-Français);
- 20) Партія Республіканців Радикалів і Радикалів Соціалістів (Le Parti Republicain Radical et Radical-Socialiste);
- 21) Молода Республіка (La Jeune République);
- 22) Поступові Соціалісти (L'Evolution Socialiste);
- 23) Ліга Прав Чоловіка і Громадянина (La Ligue des Droits de l'Homme et du Citoyen);
- 24) Ліга Республіки (La Ligue de la République);
- 25) Федерация Республіканської Молоді (La Fédération de Jeunes Lagues et Republicains);
- 26) Партія Соціалістів (Le Parti Socialiste. S. F. I. O.);
- 27) Соціалістично Комуністичне Об'єднання (l'Union Socialiste-Communiste);
- 28) Партія Комуністів (Le Parti Communiste. S. F. I. C.);
- 29) Партія Анархістів (Les Anarchistes);

Під час виборів значна частина цих партій об'єднується поміж собою, або голосує за найбільш споріднені партії.

* Французька Секція Робітничого Інтернаціоналу.

** Французька Секція Комуністичного Інтернаціоналу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МІЛВОКІ. ВІС. Тов. ім. Ч. Франка, від 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбуваються в суботу, 21 листопада, в годині 6:30 вечір, в церкві св. Ів. 1231 West. Ст. у. Просимо кожного члена прийти на ці збори на означений час, бо є важкі справи до погодження. Шановні члени, як вам відомо, що по інших місцевостях по цілій Америці наші брати українці збирають Листопадське Свято і на сходах дають свої жертви на старий край, на інвалідів. В наших місцевостях є два товариства, але ні в одному товаристві нема провідників, щоб таке свято влаштувати. Тому просимо кожного члена, щоб був присутній на зборах та зложив свою лепту на інвалідів. Пригадуємо догуманні члени, щоб винесли свої заповіді на ці збори, до впродовж року будуть сусідами. Ні хто з членів має знайомих, котрі хотіли б писатись до Товариства Союзу, хай прийдуть на ці збори. Члени, котрі ще не відписали своїх літер до Союзу, хай відпишуть тепер, бо вже осталося тільки два місяці цього року, а цього року є кампанія за приєднання нових членів до У. Н. Союзу. Наєли постарайтеся о це і сповніть обов'язок, а як не сповніть, то буде вистид для нас всіх і для нашого відділу. — Т. Татун, пр. А. Гатала, кас.; Н. Кудринський, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КОГОС, Н. П.

На Народній Дім у селі Красна, повіт Кросно.

На повищу цілком жертвували громадяни: Д. Завіський \$25, О. Лесник \$10, а по \$5: С. Кобаса і П. Кобаса. Равом вислано до краю \$45. Просимо й інших країн пам'ятати за що добро, нашу справу.

О. Лесник,
105 Ontario St., Cohoes, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

3 МУЗИКИ.

3 НАГОДИ ВИСТАВИ ОПЕРИ „МАЗЕПА“ В НЬО ЙОРКУ.

В неділю ввечерю, дня 6-го грудня б. р., буде виставлена в „Carnegie Hall“ (де вже третій раз у Нью-Йорку) знаменита опера Петра Чайковського п. з. „Мазепа“. Для подія важна тим разом тим, що управа Українського Мистецького Театру під проводом Д. М. Чутра повірила, що в Нью-Йорку вже є таке поважене ядро добрих українських музик-інструменталістів, що взявши їх як основу, можна з ними зорганізувати першорядну і то майже чисто українську оркестру. І здається, що це перший раз в історії Нью-Йорку в оркестрі (яка буде зложена з 35 людей) такого великого підприємства як опера, буде заступлене, і то на найбільше відповідні місця, поважене число українських артистів-членів, Нью-Йоркського Союзу Музик (ноні).

Я певний, що це сердечне відношення управи театру буде початком до тіснішого зближення наших музик-інструменталістів, а знову цього роду співпраця буде початком до солідного поставлення на американському ґрунті як оперового так і концертного діла.

Приємно завважити, що вже підховалося замітне число тут роджених молодих українських артистів, які відчувують потребу співпраці українських артистичних сил. Деякі з них здобули собі призначення й оцінку в американських музичних впливових кругах. Я так само певний, що вище згадана новість, зв'язана з виставою „Мазепа“ зверне на себе увагу та підтримку нашого нью-йоркського й околишнього громадянства.

Роман Придаткевич.

Тисячі знайдених полешуків від сарбастів і боїв в мазепах від кількох натуральних ПЕРИ-ЕКСПЕЛЛЕР торговельна марка Анхор експіліт через 70 років.

Д-Р ЮРИ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
Between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жовті, болісні ноги, флегми (запалення шкіри), напухлі або болісні коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.
Обіскові години: щоденно від 2 до 6, в понеділок і четверга від 2 до 8.

L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City.
Випуск Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОУКЛІНІ, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORCHARD 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. LUDLOW 4-2565.

— Тату, чи пс, що стягнув ковбасу, може бути поліційним псом?

Веселий настрій Тарзана зник відразу, коли малпочка Нікіма розказала, що недалеко від них знаходиться загін чорних дикунів, які хочуть злавити Тарзана. Тарзан задумався, що тепер робити. Він сам міг би легко втекти, або десь заховатись, але тепер він мусів думати і про двох білих людей, а також про Оранда.

Але на довге роздумування тут не було часу. Він скоро подався до білих мужчиків і сказав їм: „Багато людей-леопардів поспішають сюди, щоб нас злавити. Ми не можемо звести боротьби з ними, бо їх забагато. Я мушу вас деє захищати“. Олд Таймер з захопленням споглядав на рухи Тарзана та на його будову й по хвилі закивав: „Ви мусите бути Тарзан!“

„Я Тарзан“, відповів він, з поспіхом додаючи: „Але тепер не час на формальне познання“. Не роздумуючи довго, він схопив Олд Таймера за свої кремені плечі й подався з ним по дереві вгору. Потім зіліз і те саме зробив з Кидом. Знизу він іще їм закричав: „Сидіть там тихо й заховайтеся за галяузі!“

В цей момент чорний дикун, що успів втекти від носа Тарзана, прибіг захисаний до відділу воїнів людей-леопардів і з поспіхом почав розказувати те, що сталося. Ватажок слухав його уважно і коли він скінчив, заговорив: „Нас багато, а їх кілька. Навіть цей білий великан не зможе тепер перед нами втекти. Окружимо ліс“.